

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Veterinærinstituttet
Postboks 750 Sentrum
0106 Oslo

Deres ref	Vår ref	Dato
	20/8092	21.12.2020

Statsbudsjettet 2021: Tildelingsbrev for Veterinærinstituttet

1. Innledning	1
2. Overordnede utfordringer og prioriteringer	2
3. Mål og indikatorer	3
4. Prioriterte tiltak og bestillinger i 2021	5
5. Andre forutsetninger og føringer	6
6. Budsjettvedtak og fullmakter for 2021	6
7. Rapportering	7
Vedlegg 1: Styringskalenderen for 2021	8

1. INNLEDNING

Vi viser til Innst. 12 S (2020–2021) og Prop. 1 S (2020–2021) for Nærings- og fiskeridepartementet og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Veterinærinstituttet i 2021.

Veterinærinstituttet er et forvaltningsorgan administrativt underlagt Landbruks- og matdepartementet. Det er utarbeidet et felles mål- og resultatstyringssystem for instituttet, som ligger til grunn for styringen fra begge departementene. Tildelingsbrevet fra NFD fastsetter mål og indikatorer for Veterinærinstituttet i 2021, og fremhever viktige områder for

Veterinærinstituttets innsats rettet mot blå sektor. Brevet spesifiserer også enkelte konkrete oppgaver og bestillinger for 2021, men gir ikke en uttømmende oversikt over virksomhetens oppgaver. Virksomhetens myndighet, ansvar og faste oppgaver framgår av hovedinstruksen for styringen av Veterinærinstituttet, fastsatt av Landbruks- og matdepartementet.

Tilskuddet over Nærings- og fiskeridepartementet sitt budsjett skal bidra til kunnskapsutvikling, kunnskapsformidling og beredskap innen fiskehelse, fiskevelferd og enkelte områder innen sjømattrygghet. Departementet tar forbehold om at virksomheten innenfor gjeldende budsjettammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet. I slike tilfeller skal det sendes tillegg til tildelingsbrev.

2. OVERORDNEDE UTFORDRINGER OG PRIORITERINGER

FNs 17 mål for bærekraftig utvikling frem mot 2030 utgjør et veikart for den globale innsatsen for en bærekraftig utvikling. Samtidig gir målene retning for nasjonale ambisjoner og strategier. FNs rapporter viser at havet og kysten påvirkes av temperaturendringer med tilhørende økologiske forandringer. Samtidig framstår hav- og kystområdene som en viktig del av løsningen på flere av utfordringene som FN skisserer. Dette gjelder blant annet matforsyning og -sikkerhet, ernæring og helse og opptak og lagring av karbon.

Gjennom internasjonale initiativ som "Havpanelet", "Our Ocean" og "FNs havforskningstiår" vil regjeringen bidra til økt kunnskap om havøkologien og havforvaltning, i tillegg til å bygge felles forståelse for utfordringer og løsninger. Videre beskriver regjeringens handlingsplan Mat, mennesker og miljø (2019–2023) hvordan Norge skal bidra til å fremme bærekraftige matsystemer i norsk utenriks- og utviklingspolitikk.

Regjeringen vil legge til rette for en videre utvikling av havnæringene med mål om størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer jf. Prop 1 S (2020-2021) for Nærings- og fiskeridepartementet. Meld. St. 16 (2014-2015) om vekst i havbruksnæringen og Masterplan for marin forskning peker på forvaltningsutfordringer og tiltak for marin forskning. I regjeringens Havstrategi, Meld. St. 9 (2020–2021) Mennesker, muligheter og norske interesser i nord (Nordområdemeldingen), Meld. St. 4 (2018–2019) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028 og Meld. St. 22 (2016-2017) om hav i utenriks- og utviklingspolitikken blir det lagt vekt på at den marine forskningsinnsatsen er viktig for å realisere regjeringens ambisjon om å bli verdens fremste havnasjon. Marin forskning er også sentral i regjeringens bioøkonomistrategi. Meld. St. 19 (2018-2019) Folkehelsemeldingen peker blant annet på viktigheten av gode data til risikovurderinger for sunn og trygg sjømat, og til arbeid med å styrke sjømatens rolle i mattrygghets- og ernæringsperspektiv.

Sykdom er en begrensende faktor for matproduksjon og trygg handel med dyr og matprodukter. Kunnskap og forståelse av hvordan sykdom opptrer hos akvatiske dyr og nødvendigheten av gode biosikkerhetstiltak for å forebygge smittespredning, er viktig i den globale innsatsen for økt matproduksjon fra akvakultur og for bevaringen av rene og produktive hav. Satsingen på Coastwatch skal bidra til økt kunnskap om kystøkosystemene. Målet med Coastwatch-konseptet er å få en bedre total overvåking av kystområdene

gjennom mer helhetlig innsamling og tverrfaglig tolking av data, for å identifisere faktorer viktige for framvekst av alger, sykdom mm og slik forstå og forutsi utviklingen i kystområdene.

Intensiv oppdrettsproduksjon og nye produksjonsformer gir behov for mer kunnskap. For å sikre en bærekraftig forvaltning må kunnskapen om fiskehelse og fiskevelferd utvikles kontinuerlig. Høy kvalitet på vitenskapelige råd og gode forvaltningsprinsipper er grunnlaget for størst mulig samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Veterinærinstituttets rolle i dette er å utvikle en god vitenskapelig forståelse av sykdom og risiko for fiskehelse og velferd hos oppdrettsfisk. Instituttet skal støtte forvaltningen gjennom råd om tilstand, risiko og muligheter.

3. MÅL OG INDIKATORER

3.1 Målbilde

Samfunnsoppdrag

Veterinærinstituttets viktigste funksjon er å utvikle beredskap og kompetanse for å avverge og bekjempe helsetrusler hos fisk, dyr og mennesker. Instituttet bistår myndigheter, produsenter og andre over hele landet i å hindre spredning av smittestoffer og utvikling av sykdom hos dyr og mennesker. Veterinærinstituttet samarbeider videre med myndighetene og næringslivet om å utvikle bærekraftig bioøkonomi i Norge.

Hovedmål

God helse hos dyr, fisk og mennesker

Delmål

1. Kunnskapsbasert forvaltning
2. God beredskap
3. Konkurranskraftige bionæringer

3.2 Hovedmål

Veterinærinstituttets aktivitet kan sammenfattes i begrepet «én helse», et begrep som illustrerer at når det gjelder helse hos dyr, planter, miljø eller mennesker, så henger «alt sammen med alt». Veterinærinstituttets hovedoppgave innen én helse er å generere kunnskap om og å opprettholde god beredskap mot sykdom som truer helse og velferd for landdyr og fisk, og mot sykdom som kan overføres til mennesker. Arbeidet med beredskap skal også ivareta mattrygghet. Veterinærinstituttet skal videre bidra til god helse gjennom å arbeide for kunnskapsbasert forvaltning og konkurranskraftige bionæringer.

Målstrukturen er felles for NFD og LMD.

3.2.1 Indikatorer

Status for og endring i forekomst av relevante sykdommer: Veterinærinstituttet skal frembringe en oversikt over status for og endring i forekomst av meldepliktige sykdommer og

andre alvorlige tilstander innen fiskehelse, dyrehelse, dyrevelferd og mattrygghet. Oversikten skal følges av en beskrivelse av hovedutfordringer i året som har gått.

Egenvurdering av kvalitet og relevans av Veterinærinstituttets forskning og kunnskapsproduksjon: Veterinærinstituttet skal gi en oversikt over og gjøre en egenvurdering av sin forskning og kunnskapsproduksjon. Det innebærer å vurdere kvalitet og relevans i egne leveranser og å synliggjøre konsekvenser av de prioriteringer som er gjort.

3.3 Delmål 1 – Kunnskapsbasert forvaltning

Veterinærinstituttet skal utarbeide relevant kunnskapsgrunnlag av høy kvalitet for forvaltningen.

3.3.1 Indikatorer

- Aktiviteter rettet mot forvaltningen.
- Brukerundersøkelse hos sentrale brukere i forvaltningen.

3.4 Delmål 2 – God beredskap

Veterinærinstituttet skal levere relevant kunnskap for å forebygge og begrense helsetrusler mot dyr, fisk og mennesker. Det innebærer å være en langsiktig kunnskaps- og kompetanseleverandør for relevante aktører, slik at nødvendig kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for disse for å avverge mulige helsetrusler. Dette krever overvåkning og diagnostikk av høy kvalitet og riktig omfang, samt relevant forskning. I tillegg må instituttet være i stand til å gjøre risikovurderinger av høy kvalitet.

Veterinærinstituttet skal ha ressurser og kapasitet til være forberedt på uønskede hendelser og ha evne til å redusere negative effekter og begrense skadevirkningene dersom slike hendelser skulle inntreffe.

3.4.1 Indikatorer

- Vurdering av instituttets beredskapsevne og håndtering av sykdomsutbrudd
- Vurdering av kvalitet og relevans, samt ressursbruk på overvåkingsprogrammer.

3.5 Delmål 3 – Konkurranskraftige bionæringer

Veterinærinstituttet skal øke kunnskapen og kompetansen i biobasert næringsliv om hva som kan forebygge og redusere helsetrusler hos fisk, dyr og mennesker. Det innebærer at instituttet skal drive kunnskapsbasert rådgiving og formidling mot aktuelle brukere i bionæringene.

3.5.1 Indikatorer

- Volum oppdragsprosjekter fordelt på næringer og tema.
- Aktiviteter rettet mot næringslivet
- Arbeid med ikke meldepliktige sykdommer
- Informasjon og tilbakemeldinger fra Veterinærinstituttets brukere i bionæringene

4. PRIORITERTE TILTAK OG BESTILLINGER I 2021

4.1 Prioriterte tiltak

Det er behov for å forbedre overvåkingen av kystsonen og det vitenskapelige grunnlaget for rådgivingen. Satsingen på Coastwatch skal bidra til økt kunnskap om kystøkosystemene, herunder faktorer som påvirker utbrudd av sykdom. Målet med Coastwatch-konseptet er å få en bedre total overvåking av kystøkosystemene. Coastwatch skal bidra til å styrke innsamling av data, samtidig som data fra private og offentlige aktører samles og tolkes mer tverrfaglig som én datakilde. Satsingen omfatter etablering av datainfrastruktur og sammenkobling av datastrømmer mellom Havforskningsinstituttet, Fiskeridirektoratet og Veterinærinstituttet. Veterinærinstituttet sitt budsjett styrkes med 2 millioner kroner ut fra at instituttet gjennom sin epidemiologiske kompetanse vil være viktig i dette samarbeidet for å få en god tverrfaglig tolking av dataene, og slik styrke mulighetene for å identifisere faktorer og forstå og forutsi samspill og dynamiske endringer av disse i tid og rom som drivere av sykdommer og velferdssituasjonen i oppdrett.

God beredskap er avhengig av god oversikt over nasjonal helsestatus og kjennskap til næringen. Den årlige fiskehelse rapporten viser at grunnlaget for rapporten er svekket fordi instituttet har fått en mer fragmentert tilgang til prøver og data. Inntil det foreligger en forutsigbar løsning som sikrer instituttet et tilstrekkelig datagrunnlag, må instituttet, i dialog med aktørene arbeide for en så god tilgang til relevante data og prøver som mulig.

Det er et mål å redusere dødeligheten i oppdrett. Veterinærinstituttet sitt arbeid med biosikkerhet er en kontinuerlig aktivitet og et viktig redskap for å forebygge og kontrollere infeksjonssykdommer. Arbeidet står sentralt i kunnskapsgrunnlaget for havbruksforvaltningen. Instituttet skal øke kunnskapen om de viktigste drivere for sykdomsutvikling i oppdrettsnæringen, og videreutvikle systemer for å få raskere og bedre oversikt over og kunnskap om overordnede årsaker og strukturer som bidrar til sykdomsutvikling. Reduksjon av produksjonstap i havbruk skal prioriteres ved å skaffe bedre dokumentasjon på årsaker til dødelighet. Arbeidet med velferdsindikatorer for oppdrettsfisk er en prioritert oppgave for instituttet i samarbeid med Havforskningsinstituttet. Instituttene skal videreutvikle indikatorer både for ordinær drift og ved innføring av nye produksjonsformer og teknologi.

Veterinærinstituttet skal utvikle økt kunnskap om sporing av smittestoff og videreføre arbeidet med å utvikle nye og mer effektive metoder og rutiner for tidlig varsling, rask og presis fiskediagnostikk, både av kjente og ukjente/nye sykdommer. Instituttet skal ivareta sin rolle for nasjonale og internasjonale referanseoppgaver og bidra til økt rolleforståelse i matforvaltningen.

Arbeid knyttet til trafikklyssystemet, som skal bidra til en forutsigbar og miljømessig bærekraftig vekst i lakse- og ørretoppdrett skal fortsatt prioriteres, jf. Meld. St. 16 (2014-2015).

Veterinærinstituttet besitter kunnskap og kompetanse om diagnostiske analyser og data som er relevante for en bærekraftig utvikling i bionæringene. Instituttet må gi nødvendig prioritet til denne type samarbeid, inkludert arbeidet knyttet til Offentlig Privat Sektorutvikling (OPS) – Havbruk.

Veterinærinstituttet må gi nødvendig prioritet til internasjonalt forskningssamarbeid og kunnskapsutvikling for en bærekraftig akvakulturproduksjon, herunder delta i de mulighetene som forskningsprogrammet Horisont Europa åpner for. Sykdom er en begrensende faktor globalt sett, og økt forståelse av sykdom hos akvatiske dyr og nødvendigheten av god biosikkerhet er viktig for å forebygge sykdom, styrke oppdrettsfiskens helse og velferd og begrense spredning av sykdommer og smittestoff i tråd med bærekraftsmålene. Veterinærinstituttet har her en viktig rolle gjennom sin deltakelse internasjonalt samarbeid.

5. ANDRE FORUTSETNINGER OG FØRINGER

Flyttingen til nytt hovedkontor er utsatt grunnet forsinkelser i byggearbeidet, blant annet som følge av koronapandemien. Det kan medføre at oppgaveløsningen til Veterinærinstituttet kan bli påvirket av flyttingen til nytt hovedkontor også i 2021. Gitt at dette medfører en nedprioritering av enkelte oppgaver, ber vi Veterinærinstituttet ha en god dialog med departementene og Mattilsynet om dette slik at flyttingen i minst mulig grad går ut over instituttets samfunnsoppdrag.

Med bakgrunn i at LMD er administrativt ansvarlig for Veterinærinstituttet, viser vi til LMDs tildelingsbrev for beskrivelse av fellesføringer, herunder målsettinger for å nå bærekraftsmålene, andre føringer og fullmakter.

6. BUDSJETTVEDTAK OG FULLMAKTER FOR 2021

6.1 Budsjettvedtak

For Veterinærinstituttet er det fattet budsjettvedtak på kap 928.

<i>Utgifter</i>		<i>(1000 kr)</i>
Kap. 928	Annen marin forskning og utvikling	Beløp
Post 50	Tilskudd til Veterinærinstituttet	69 134

Tildelingen vil bli overført fra departementet til Veterinærinstituttet i kvartalsvise rater.

Veterinærinstituttet har ansvar for å planlegge virksomheten i 2021 innenfor de bevilgningsrammer som er gitt i dette brevet (jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2.).

Det følger av § 5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet, i tråd med tildelingsbrev fra LMD.

6.2 Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningen på kapittel 928, post 50, stilt til disposisjon for Veterinærinstituttet.

7. RAPPORTERING

Det rapporteres om måloppnåelsen og bruken av midlene i virksomhetens årsrapport, jf. de krav som framgår av Veterinærinstituttets virksomhetsinstruks og av tildelingsbrevene fra hhv Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Årsrapporten sendes Landbruk- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet innen 15.03.2021.

Med hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Stine Hammer
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Riksrevisjonen, Landbruks- og matdepartementet, Havforskningsinstituttet

VEDLEGG 1: STYRINGSKALENDEREN FOR 2021

Måned	Dato	Aktivitet
Mars	15. mars	Årsrapport 2020
	15. mars	Budsjettforslag 2022
April		Etatsstyringsmøte vår, se dato i LMDs tildelingsbrev
April - mai		Fagmøte om forvaltningen av og bruken av det blå tilskuddet, herunder omleggingen til en mer risikobasert prøvetaking.
Okt.	Okt. - nov.	Etatsstyringsmøte høst, se dato i LMDs tildelingsbrev
Nov.	1. nov.	Ev. innspill til store satsinger 2023
Des.	31. des.	Tildelingsbrev for 2022

Departementet vil invitere til et årlig fagmøte om forvaltningen og bruken av det blå tilskuddet.

Nærmere informasjon om format og innhold til innspill til store satsinger til Nærings- og fiskeridepartementet er gjengitt under, og evt. oppdateringer legges ut på <https://www.regjeringen.no/no/dokument/dep/nfd/tildelingsbrev-og-arsrapporter/tildelingsbrev-/spesifisering-av-bestillinger-i-styringskalenderen-for-nfds-etater/id2616898/>

Innspill til store satsinger 2023 – Format og innhold:

Som et ledd i departementets arbeid med innspill til regjeringens første budsjettkonferanse, ber departementet om eventuelle innspill til større satsinger. Departementet ber om at eventuelle innspill inneholder følgende informasjon:

Oppsummering

- Kort oppsummering av satsingsforslaget, 2-5 linjer og maks 1/2 side.
- Tiltakets formål og varighet.
- Utgifter i 2023 og hvert av de påfølgende tre år, med en oversiktlig framstilling av de økonomiske og administrative konsekvensene av tiltaket.
 - Kapittel og post på NFDs område
 - Eventuell merverdiavgift som påløper (posteres på FINs kap/post)
 - andre kapitler og poster som blir påvirket.

Tilleggsopplysninger

Alle satsingsforslag skal inneholde kortfattede svar på de seks spørsmålene i kapittel 2-1 i utredningsinstruksen:

1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
2. Hvilke tiltak er relevante?
3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
5. Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?
6. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?